

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя
Науково-технічна бібліотека

Контрольна робота
на тему:
Від UNIMARC до УКРМАРК

Виконав:
Сергій Дубик

Тернопіль
2013 рік

Зміст

1. Історія створення.
2. Видання.
 3. UNIMARC для бібліографічних записів
 4. UNIMARC для авторитетних/нормативних записів
 5. UNIMARC для класифікаційних записів
 6. UNIMARC для записів про зберігання
 7. Посібники щодо UNIMARC
8. Інструменти UNIMARC
9. Адаптації UNIMARC
10. Проект УКРМАРК
11. БД УКРМАРК
12. Використання в Україні
13. Література

Історія створення.

Формат UniMarc (акронім для **U**niversal **M**achine **R**eadable **C**ataloging) розроблено зі сприяння Міжнародної Федерації Бібліотечних Асоціацій і Установ (IFLA) у 1977 році для вирішення проблеми несумісності між різними національними МАРК-форматами. Головною метою було створення міжнародного МАРК-формату, який міг би розмістити бібліографічні записи усіх видів МАРК-форматів. Такі записи могли бути перетворені у UNIMARC — який діяв би як базовий формат — і звідти в будь-який інший МАРК-формат, якщо потрібно. UNIMARC повинен був бути форматом, що б полегшив міжнародний обмін бібліографічними відомостями у машиночитній формі.

UNIMARC являє собою реалізацію міжнародного стандарту ISO 2709-1981, який визначає структуру записів, що містять бібліографічні дані.

На даний час формат UNIMARC не обмежується бібліографічними записами і покриває наступні 4 види даних й записів:

1. UNIMARC для бібліографічних записів;
2. UNIMARC для авторитетних/нормативних записів;
3. UNIMARC для класифікаційних записів;
4. UNIMARC для записів про зберігання.

UNIMARC для бібліографічних записів є специфічною реалізацією міжнародного стандарту [ISO 2709](#), що визначає структуру записів, що містять бібліографічні дані. Формат включає поля, необхідні для опису таких видів документів, як текстові документи монографічні (насамперед, сучасні книги), стародруки, серіальні видання, нотні документи, графічні матеріали на непрозорій основі, аудіоматеріали, відео-та проекційні матеріали, електронні ресурси, картографічні матеріали. Поля формату UNIMARC можна підрозділити на загальні та специфічні. Загальні поля використовуються при описі будь-яких видів документів, специфічні — лише при описі певних видів. Специфічні поля зустрічаються в блоках полів формату 0XX, 1XX, 2XX. У блоці 0XX є поля для запису унікальних міжнародних ідентифікують номерів документів ([ISBN](#), [ISSN](#), [ISMN](#) і т.д.). У блоці 1XX існують поля кодованих даних окремо для книг (105), серіальних видань (110), відеоматеріалів (115), графічних матеріалів (116), електронних ресурсів (135). У блоці описової інформації 2XX специфічне поле 230 відображає область специфічних відомостей про електронні ресурси.

Приклад запису у текстовому варіанті формату UNIMARC:

000 00522 a2200157 4500
010 _a5-308-00559-1
090 _965362
_a65362
100 _a20130729 frey50
101 _aukr
_a"Святим огненним словом..."
200 _eТарас Шевченко: поетика
_fСмілявська З.Л.
_aК.
210 _cДніпро
_d1990
215 _a290 с.
675 _a8У1
700 _aСмілявська
_gЗ.Л.
852 _j8У1/С50
_kС50

та цей же біб-запис виведений у ISBD-форматі:

8У1/С50

Смілявська З.Л., ; "Святим огненним словом...": Тарас Шевченко: поетика /
Смілявська З.Л. — К.: Дніпро, 1990. — 290 с. — ISBN 5-308-00559-1
УДК 8У1

Форматами UNIMARC опікується Постійний комітет UNIMARC (PUC) відповідно до принципів універсального бібліографічного обліку. PUC складається з 7..9 постійних членів, які є експертами в UNIMARC та представляють різні країни та установи, які мають досвід активної роботи з UNIMARC. Кожного року PUC організовує секцію на генеральна конференції й асамблеї ІФЛА. Голова комітету та головний редактор — Алан Хопкінсон.

Видання.

UNIMARC для бібліографічних записів

Найперше видання „UNIMARC: Universal MARC format“ опубліковане у 1977 році, далі оновлено у 1980, у 1983 році під назвою „UNIMARC Handbook“ та у 1987 — „UNIMARC Manual“. У 1994 видано вийшло 2 видання „UNIMARC Manual: bibliographic format“, яке мало 5 оновлень у 1996, 1998, 2000, 2002 та 2005 роках. Третє і поточне видання вийшло у 2008 році. Повний варіант доступний у друкованому вигляді [1] і додрукарський варіант у електронному вигляді [2]. Також доступний скорочений варіант [3] і у 2010 [4] та 2012 [5] роках вийшло декілька доповнень.

UNIMARC для авторитетних нормативних записів

Формат UNIMARC для авторитетних записів був розроблений для можливості створення авторитетних й довідкових записів для управління контрольованими точками доступу у бібліографічній базі даних. Вперше формат був опублікований у 1991 році під назвою „Authorities: Universal Format for Authorities“ і оновлювався у другому виданні „UNIMARC Manual: Authorities Format“ 2001 року. На даний час актуальним є третє видання [18], випущене у 2009 році. Також був випущений скорочений онлайн-варіант [19]. У 2012 році вийшли чисельні доповнення [20].

UNIMARC для класифікаційних даних

Робота над UNIMARC для класифікаційних даних все ще триває і направлена на управління та авторитетний контроль класифікаційними даними. Формат підготовлений робочою групою, призначеною Постійним комітетом UNIMARC у 1997 році, як продовження роботи іншої групи ІФЛА, що складала „Вимоги до формату класифікаційних даних“ у 1996 році. Поточна версія представлена на загальне обговорення у 2000 році. Скорочена чорнова версія формату UNIMARC для класифікаційних даних також доступна на сайті:

- UNIMARC classification format [Електронний ресурс] [запрошення для широкого обговорення, 2000] — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/preface.htm>
- Concise UNIMARC classification format (2000.10.13) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/concise.htm>.

UNIMARC для записів про зберігання

В кінці 1999 року PUC призначив робочу групу для розробки специфікації UNIMARC щодо інформації про місце збереження, що відноситься до бібліографічної одиниці. Робота проводилася в період 2000-2003 років, і остаточний проект був опублікований для широкого огляду світу у 2003 році. Поточна версія є результатом врахованих зауважень, прийнятих на нараді PUC у 2004, з деякими змінами, внесеними на зустрічах PUC, які відбулися у 2005 і 2006 роках. Вперше вона була опублікована в грудні 2006 року з подальшими виправленнями у 2007 році.

- UNIMARC manual: holdings format [Електронний ресурс] / IFLA Working Group on the UNIMARC Holdings Format. IFLA, 2007 — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/8/projects/UNIMARC-HoldingsFormat.pdf>
- Виправлення у 2007 році: UNIMARC Holdings List of Changes 2007 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/8/UNIMARC-Holdings-List-of-Changes-2007.pdf>

Оскільки формат „UNIMARC Holdings“ вийшов не так давно, більшість виробників АБІС використовують свої, зазвичай несумісні, підходи до керування даними про місця зберігання.

Окрім згаданого формату більш менш поширеною у Франції та поза її межами є „Рекомендація 995“ (використовується зокрема у АБІС Koha):

- Recommandation 995 (données d'exemplaire) [Електронний ресурс] / ABF, FULBI, ADBDP, ADBGV, ADDNB, 2006 — Режим доступу: <http://www.adbdp.asso.fr/Recommandation-995-donnees-d/>

Посібники щодо UNIMARC

З 1999 року PUC розробив ряд посібників для застосування UNIMARC для особливих бібліографічних матеріалів чи правил каталогізації. Сім посібників вже опубліковані і доступні на сайті:

- Посібник № 1. Guidelines for Using UNIMARC for Component Parts [Посібник UNIMARC для складових частин], [Електронний ресурс] (травень 1999 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid1.htm>.
- Посібник № 2. Guidelines for Using UNIMARC for Microforms [Посібник UNIMARC для мікроформ], [Електронний ресурс] (травень 1999 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid2.htm>.
- Посібник № 3. Guidelines for Using UNIMARC for Older Monographic Publications (Antiquarian) [Посібник UNIMARC для монографічних стародруків (антикварних)], [Електронний ресурс] (квітень 1998 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid3.htm>.
- Посібник № 4. UNIMARC Minimal Level Record [UNIMARC для записів мінімального рівня], [Електронний ресурс] (лютий 1999 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid4.htm>.
- Посібник № 5. Multi-level Description: Encoding Options for UNIMARC [Моделі записів багаточастинного документа у форматі UNIMARC], [Електронний ресурс] (лютий 1999 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid5.htm>.
- Посібник № 6. Electronic Resources [Електронні ресурси], [Електронний ресурс] (серпень 2000 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid6.htm>.
- Посібник № 7. Music [Музичні твори], [Електронний ресурс] (липень 2005 р.) — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/8/projects/UNIMARC-Guidelines7Music.pdf>.
- Посібник № 8. Serials and Other Continuing Resources [Серіальні та інші

продовжувані ресурси], [Електронний ресурс] (жовтень 2006 р.) — Режим доступу: http://archive.ifla.org/VI/8/projects/UNIMARC-Guidelines_8_Serials.pdf.

Поточні події, що стосуються UNIMARC Керівництво включає перегляд Керівництва по застосуванню формату UNIMARC для Мікроформи та підготовки нового Керівництва з UNIMARC Рукописи, як очікується, буде опублікований в 2009 році.

За проектом УКРМАРК деякі посібники були перекладені українською, зокрема:

- Використання UNIMARC для складових частин (посібник № 1) .
- Використання UNIMARC для монографічних стародруків (антикварних) (посібник № 3) .
- Моделі записів багаточастинного документа у форматі УКРМАРК (посібник № 5) .

У форматах RUSMARC [8] та BELMARC [9] представлені додаткові посібники, зокрема аналітичні описи, картографічні твори і т.д..

Інструменти UNIMARC

З UNIMARC тісно пов'язані й інші проекти:

- Mandatory Data Elements for Internationally Shared Resource Authority Records [Електронний ресурс] / Report of the IFLA UBCIM Working Group on Minimal Level Authority Records and ISADN, 1999. — Режим доступу: <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-2/mlar.htm>.
- User controlled Generic MARC converter [Електронний ресурс]. (v.3.10, 2008). — Режим доступу: <http://www.bl.uk/bibliographic/usemarcon.html>.
- Mapping Dublin Core to UNIMARC [Електронний ресурс] / Michael Day. UKOLN, 1997 — Режим доступу: http://www.ukoln.ac.uk/metadata/interoperability/dc_unimarc.html.
- Mappatura Dublin Core/UNIMARC [Електронний ресурс] / Preparata dall'Istituto centrale per il catalogo unico delle biblioteche italiane, 2000 —

Режим доступу: <http://www.iccu.sbn.it/genera.jsp?id=118>.

- UNIMARC to MARC 21 Conversion Specifications. Version 3.0 [Електронний ресурс] (August 2001) / Prepared for the Network Development and MARC Standards Office Library of Congress. — Режим доступу: <http://www.loc.gov/marc/unimarc21.html>.
- EAD (Encoded Archival Description) Tag Library. Version 2002 [Електронний ресурс] / Society of American Archivists, traduit de l'anglais par le groupe AFNOR CG46/CN357/GE3. 2004. [includes correspondence table for data elements between EAD and UNIMARC, p. 249] — Режим доступу: <http://www.archivesdefrance.culture.gouv.fr/static/1066>.
- UNIMARC/Dublin Core Mapping [Електронний ресурс] / approved by the Permanent UNIMARC Committee, 2004-03-05. - Version 1.0 — Режим доступу: <http://www.unimarc.net/dubin-core-map.html>.
- BiblioML: XML for UNIMARC Bibliographic Records [Електронний ресурс] / Robin Cover. Cover Pages. Technology Reports , 2000. — Режим доступу: <http://xml.coverpages.org/biblioML.html>.
- The UNIMARC and MARC21 manual in XML: automating validation, explanation and help systems for bibliographic records [Електронний ресурс] / Developed by **BookMARC** for the IFLA UNIMARC Core Activity, 2004. — Режим доступу: <http://www.bookmarc.pt/unimarc/>.
- **Unimarc XML Slim** [Електронний ресурс] (Vladimir Skvortsov, NLR, «UNIMARC'S Embedded Fields and MarcXchange». Доклад на міжнародній конференції «UNIMARC & FRIENDS: CHARTING THE NEW LANDSCAPE OF LIBRARY STANDARDS» в Ліссабоне, март 2006 г.) — Режим доступу: http://www.rba.ru:8101/rusmarc/rusmarc/updates/UNIMARC_XML.pdf.

Адаптації UNIMARC

UNIMARC є національним стандартом Франції[6][7], адаптований у Росії[8], Білорусії[9], Молдавії[10], Румунії[11], Словенії[12], Італії[13],

Португалії[14], Китаї[15], Тайвані[16] та багатьох інших країнах.

Зазвичай існують постійно діючі комітети чи служби розвитку національних варіантів UNIMARC.

Проект УКРМАРК

Національний формат представлення бібліографічних даних УКРМАРК [17] розроблявся міжвідомчою робочою групою фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (Національна академія наук України), Національної парламентської бібліотеки України (Міністерство культури і мистецтв України) та Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Міністерство освіти і науки України) в рамках договору про інформаційну співпрацю за підтримки Міжнародного фонду "Відродження".

Склад міжвідомчої робочої групи: Чекмарьов А.О. (керівник), Ісаєва О.В., Антоненко І.П., Багрій І.І., Баркова О.В., Грязнов Д.Б., Зарічняк І.А., Кириченко Н.В., Костенко Л.Й., Опанасенко О.Ф., Сидиченко Є. І., Сосова Л.П.

Були перекладені та опрацьовані наступні частини:

- UNIMARC для бібліографічних записів (структура формату та маркер запису; блоки 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8);
- додатки А, В, G, Н, К;
- посібники 1, 3, 5 ;
- UNIMARC для класифікаційних записів ;
- MARC-коди для організацій.

Не було завершено переклад „UNIMARC для авторитетних записів“, не перекладено „UNIMARC для даних про місця зберігання“ (на той час ще не було остаточного видання UNIMARC Holdings) та деякі посібники для комп'ютерної каталогізації спецвидів видань.

Презентацію результатів робіт зі створення Формату проведено в рамках науково-практичної конференції „Роль бібліотеки вищого навчального закладу у виконанні Національної програми інформатизації“ (м. Київ, Наукова бібліотека

ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 25-26 вересня 2002 р.), Міжнародної наукової конференції „Професійний імідж бібліотекаря інформаційного суспільства“ (м. Київ, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 8-10 жовтня 2002 р.), науково-практичного семінару „Національний формат представлення бібліографічних даних УКРМАРК“ (http://dilovod.com.ua/publ/statti/nacionalnij_format_predstavlennja_bibliografichnikh_danikh_ukr_mark/4-1-0-507), у статтях [ІСАЄВА О. Національний формат представлення бібліографічних даних УКРМАРК / О. Ісаєва // Бібл. вісн. – 2003. – № 6. – С. 38–41; 2004. – № 6. – С. 44–45.], [Баркова О.В. Електронні інформаційні ресурси: представлення бібліографічних даних в УКРМАРК // Бібліосвіт: Інформаційний вісник. — Вип. 8 — 2003. — С. 15-18., http://librar.org.ua/sections_load.php?s=libraries&id=715], [Багрій І. Історія розвитку MARC-форматів [Текст] / Багрій І. // Бібл. вісн.. - 2004. - № 5.-С.2-16. - С. 2004] та ін.

БД УКРМАРК

Представлення формату УКРМАРК у машиночитній формі спонукало створення першого експериментального електронного каталогу ЛННБ ім В.Стефаніка, назви полів/підполів використовувалися для пояснення значень біб-записів (приклад архівної сторінки: http://www.library.lviv.ua/catalog/bg/title/3/p_ja/index.shtml). Описові структури формату УКРМАРК для бібліографічних записів було зконвертовано у XML-подібну БД згідно рекомендаціям проекту BookMARC, створеним на замовлення ІФЛА Національною бібліотекою Португалії. Проект BookMARC для машиночитних варіантів посібників UNIMARC/MARC21 передбачає різноманітне використання: створення засобів автоматичної перевірки біб-записів, підказок й довідкової системи для АБІС а також підготовки друкованих чи електронних варіантів посібників MARC-форматів.

БД УКРМАРК для бібліографічних записів зберігається у відкритому

доступі на веб-сайті <http://unimarc.org.ua>. На додаток до матеріалів проекту УКРМАРК внесена значна кількість прикладів, додаються описи нових полів й підполів з офіційних доповнень UNIMARC. На основі цієї БД автоматично генерується довідка щодо полів/підполів УКРМАРК-у за шаблоном <http://unimarc.org.ua/поле/підполе/>.

У 2013 році розпочата робота над утворенням відповідних БД для форматів [УКРМАРК для авторитетних/нормативних записів](#), [УКРМАРК для класифікаційних записів](#) та [УКРМАРК для записів про зберігання](#).

Подальший переклад і адаптація форматів UNIMARC потребує створення постійно-діючого комітету/спільноти бібліотечних фахівців, які б відслідковували нові редакції й доповнення UNIMARC так і б вносили посильний вклад у розвиток цього міжнародного обмінного формату.

Використання в Україні

Хоча УКРМАРК залишився на стадії проекту, цей формат завдяки повній сумісності з UNIMARC широко використовується в бібліотеках України, що використовують АБІС на основі UNIMARC/RUSMARC. Зокрема це АБІС УФД/Бібліотека, ІРБІС, Liber, Славутич, МАРК-SQL, Коґа [рис.] і т.д.

"Святим огненным словом..." (Запис № 65362)

[[простий вигляд](#)]

010 ## - ISBN	
ISBN	5-308-00559-1
200 ## - Назва	
Основна назва	"Святим огненным словом..."
Підзаголовок	Тарас Шевченко: поетика
Перші відомості про відповідальність	Смілявська З.Л.
210 ## - Місце та час видання	
Місце публікування, друку, розповсюдження	К.
Назва видавництва, ім'я видавця, розповсюджувача, тощо	Дніпро
Дата публікації, розповсюдження, тощо	1990
101 ## - Мова	
Мова тексту, звукової доріжки тощо	українська
215 ## - Фізичний опис	
Специфічне визначення матеріалу та обсяг документа	290 с.
675 ## - УДК	
Індекс	8У1
700 ## - Особисте ім'я	
Автор	Смілявська
Розкриття ініціалів власного імені	З.Л.
852 ## - Місцезнаходження та шифр зберігання	
Шифр заповнення	8У1/С50

Посібники УКРМАРК стають у нагоді при внесенні біб-описів різних видів матеріалів.

Наявність у бібліотеках біб-записів, сумісних з форматом UNIMARC, полегшує утворення зведених каталогів навіть у випадках використання різних АБІС.

Довершений переклад українською UNIMARC й адаптація для потреб бібліотек України впорядкує бібліотечну термінологію, спростить написання методичних посібників, закладе основи корпоративної каталогізації, полегшить виробникам ПЗ створювати сумісні з УКРМАРК АБІС тощо.

Література:

1. UNIMARC manual: bibliographic format / IFLA UNIMARC Core Activity; ed. By Alan Hopkinson. 3rd ed. — München: Saur, 2008. (IFLA Series in Bibliographic Control, 36). ISBN 978-3-598-24284-7, 760 p.
2. UNIMARC manual [Електронний ресурс] / Hopkinson, Alan (2008) UNIMARC manual. Manual. K.G. Saur, Munich. — Режим доступу: <http://eprints.mdx.ac.uk/2655/> (PDF), <http://eprints.mdx.ac.uk/2748/> (DOC) і за полями — <http://eprints.mdx.ac.uk/2674/> (DOC).
3. UNIMARC Concise Bibliographic Format [Електронний ресурс] (2008) / IFLA UNIMARC Core Activity — Режим доступу: <http://www.ifla.org/VI/8/unimarc-concise-bibliographic-format-2008.pdf>
4. UNIMARC Bibliographic, 3rd edition addendum (2010) . Field 013 International Standard Music Number (ISMN) [Електронний ресурс] / IFLA UNIMARC Core Activity — Режим доступу: http://www.ifla.org/files/uca/unimarc_updates/UNIMARC-013_010.pdf
5. UNIMARC Bibliographic, 3rd edition. UPDATES 2012 [Електронний ресурс] / IFLA UNIMARC Core Activity — Режим доступу: <http://www.ifla.org/node/7974> (доповнення з 54 файлів).
6. Comité français UNIMARC (CfU), створений Федерацією користувачів бібліотечного програмного забезпечення ([FULBI](#)) та [Національною бібліотекою Франції](#) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cfu.enssib.fr/>.
7. Bibliothèque nationale de France / Format UNIMARC — Режим доступу: http://www.bnf.fr/fr/professionnels/f_um/s.format_unimarc_notices_bibliographie.html.
8. RUSMARC — российский коммуникативный формат (российская версия UNIMARC) — Режим доступу: <http://www.rba.ru/rusmarc/>.
9. Беларуский коммуникативный формат представления библиографических записей в машиночитаемой форме (BELMARC) и Беларуский коммуникативный формат представления

- авторитетных/нормативных записей в машиночитаемой форме (BELMARC/AUTHORITIES) — Режим доступа: <http://www.nlb.by/portal/page/portal/index/content?lang=ru&classId=148FA2C2FEB14084864BD443B6B0A6A6>.
10. Довідник UNIMARC на румунській мові, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Centrul SIBIMOL — Режим доступа: http://www.bnrm.md/sibimol/info/unimarc_rom_IFLA/sec-uni.htm
11. ROMARC — румунська версія Unimarc; UNIMARC Manual: traducere si adaptare on limba romana, on colaborare cu Bora Mihaela, Paraschivescu Mihaela, lucrare editata sub Egida Federatiei Internationale a Asociatiilor si Institutiilor de biblioteci — Bucuresti: Biblioteca Nationala, 1993, 482 pagini (ISBN 973-96016-5-0).
12. COMARC/B format: format za bibliografske podatke: priročnik za uporabnike. Maribor: IZUM, 1991-[1998]. COMARC використовується у національному кооперативному каталозі COBISS (Kooperativni Online Bibliografski Sistem in Servisi).
13. Comitato italiano UNIMARC (Istituto Centrale per il Catalogo Unico). In Italia è adottato dal Servizio Bibliotecario Nazionale — Режим доступа: <http://www.iccu.sbn.it/genera.jsp?id=354&l=it>.
14. UNIMARC Bibliográfico abreviado. Biblioteca Nacional de Portugal — Режим доступа: <http://www.porbase.org/referencias/unimarc-bibliografico.html>.
15. CNMARC. National Library of China; 国家 新版中国机 . 目 . 格式使用手册. 北京 : 北京 . . . 出版社, 2004 : 307;
16. CMARC — Chinese MARC (Taiwan); Chinese MARC Working Group, Library Automation Planning Committee, «Preface,» Chinese MARC Format for Books (Taipei, Taiwan: Library Association of China & National Central Library, 1981)— Режим доступа: <http://catweb.ncl.edu.tw/sect-2.htm>.
17. УкрМарк. Національний формат представлення бібліографічних даних (проект) [електронний ресурс]. — Режим доступа: <http://archive.nbuv.gov.ua/library/ukrmarc.html> — Назва з екрану.

18. UNIMARC manual: authorities format / IFLA UNIMARC Core Activity; ed. by Mirna Willer. 3rd ed. - München: Saur, 2009. - (IFLA Series on Bibliographic Control, 38). ISBN 978-3-598-24286-1.
19. UNIMARC Concise Authorities Format (2009) – Режим доступу: <http://www.ifla.org/files/uca/UNIMARC%20concise%20authorities%20format%20%282009%29.pdf>.
20. UNIMARC Authorities, 3rd edition. UPDATES 2012 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ifla.org/node/7950/> (доповнення з 23 файлів).

15 листопада 2013 року